

DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Socialinė filosofija	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: prof. Albinas Plėšnys	Filosofijos fakultetas, Filosofijos katedra, Universiteto g. 9/1
Kitas (-i):	

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) lygmuo	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji		Privalomas filosofijos studentams, pasirenkamas kitų specialybių studentams

Įgyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
Auditorinis ir savarankiškas darbas	Pavasario semestras	lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: nėra	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	140	50	90

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos		
<p>Dalyko tikslas– suteikti reikalingų žinių ir įgūdžių socialinėms problemoms bei socialinėms teorijoms analizuoti, kritiškai vertinti ir suprasti.</p> <p>Bendrosios kompetencijos:</p> <ul style="list-style-type: none"> Gebėjimas rasti, analizuoti ir sisteminti informaciją iš įvairių teorinių šaltinių. Gebėjimas, suprasti, kritiškai vertinti ir kūrybiškai spręsti problemas. Gebėjimas veikti laikantis socialinės atsakomybės, pilietiškumo, pagarbos kitaip mąstančiam žmogui, lygių galimybių principų, žmogaus teisių bei etikos standartų. <p>Dalykinės kompetencijos</p> <ul style="list-style-type: none"> Gebėjimas analizuoti socialines problemas jų istoriniame kontekste, atsižvelgti į visuomenių kultūrinį savitumą ir socialinių sistemų įvairovę. Gebėjimas pažinti ir kritiškai vertinti Lietuvos ir užsienio šalių socialinės gerovės sistemas, analizuojant ir vertinant socialinius procesus, pasitelkiant socialinių mokslų teorijas bei tyrimus ir geros praktikos patirtį. Gebėjimas pagrįsti įvairių socialinių institucijų bei struktūrų veiklos tikslingumą ir įvertinti jų veiklą. Gebėjimą organizuoti socialines grupes konkrečioms socialiniams uždaviniams spręsti. Gebėjimas įtakoti socialinę politiką, teikiant pasiūlymus, kaip ją tobulinti ir plėtoti. 		
Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
<ul style="list-style-type: none"> - Studentas gebės kritiškai analizuoti, interpretuoti ir apibendrinti įvairiausių socialinei filosofijai priklausančius istorinius ir šiuolaikinius tekstus; - įgis išmanymą apie socialinių reiškinių prigimtį ir paskirtį; - išplėtos bendrą erudiciją ir įsitikinimus. 	<p>Probleminis dėstymas, konkrečių socialinės filosofijos tekstų ir realių situacijų analizė, kurią pateikia studentas, o toliau diskutuoja grupė.</p>	<p>Egzaminas, dalyvavimas diskusijoje</p>

- Studentas gebės atpažinti būdingus socialinės filosofijos teorinius modelius, sugebės jų rėmuose formuluoti socialinių problemų sprendimo būdus.	Probleminis dėstymas, grupės diskusija, pateikus paskaitos medžiagą	Egzaminas, dalyvavimas diskusijoje
- Studentas gebės parengti bendruomenės sutelkimo socialinėms iniciatyvoms įgyvendinti strategiją.	Probleminis dėstymas, diskusija, konsultacijos su dėstytoju.	Egzaminas, dalyvavimas diskusijoje
- Studentas sugebės suformuluoti įvairių socialinių struktūrų reikalingumą ir jų keliamus tikslus, atsižvelgdamas į skirtingas socialinės filosofijos koncepcijas.	Įtraukiamoji paskaita, debatai, konkrečių socialinių struktūrų keliamų tikslų analizė. Pasiruošimas rašto darbui	Egzaminas, dalyvavimas diskusijoje
- Studentas gebės suprasti socialinių struktūrų istorinės kaitos prielaidas.	Probleminis dėstymas, konsultacijos	Egzaminas, rašto darbas
- Studentas sugebės analizuoti visuomenėje vykstančius socialinius procesus, jų galimas pasekmes ir įtaką visuomenės gyvenimui; - gebės diskutuoti, logiškai argumentuoti ir bendradarbiauti su kolegomis, svarstydamas socialines problemas.	Įtraukiamoji paskaita, skirtingų informacijos šaltinių (dokumentų, žiniasklaidos šaltinių) analizė, grupės diskusija.	Egzaminas, dalyvavimas diskusijoje

Temos	Kontaktinio darbo valandos						Savarankiškų studijų laikas ir užduotys		
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Socialinės filosofijos raida antikoje. Platono ir Aristotelio socialinės pažiūros. Stoikiška socialinių reiškinių samprata.	2		2				4	8	Mokslinės literatūros skaitymas. Platono „Valstybės“ 1-5 knygos analizė.
2. Asmens samprata Vakarų Europos kultūrinėje tradicijoje.	2						2	4	Paskaitų medžiagos analizė. Aristotelio „Politikos“ 1-2 ir dalies 3 knygos analizė
3. Asmuo ir valios laisvė. Laisvės įgyvendinimas laisvės srityje.	2		2				4	6	Laisvės sampratų įvairovė (rašto darbas).
4. Elgesio vertinimo principų grindimas. Tų principų reikšmė socialiniam veikimui.	2						2	4	Paskaitų medžiagos analizė. „Nikomacho etikos“ 1–3 knygos skaitymas.
5. Objektivusis elgesio vertinimo principo grindimas. Augustinas ir Thomas Akvinielis. Prigimtinis įstatymas ir sąžinė.	2		2				4	6	Teisės aktų, sąvadų, ir nuostatų, reglamentuojančių individo elgesį analizė (medžiaga iš interneto)
6. Intersubjektyvusis elgesio vertinimo principo grindimas. Kanto doros metafizika. Kategorinio imperatyvo galimumas ir būtinumas. Valios laisvė.	2						4	6	Nuoseklus studijavimas, pasirengimas paskaitai. Mokslinės literatūros skaitymas. I. Kanto „Doros metafizikos pagrindų“ 1 – 3 skyriaus analizė.
7. Subjektyvusis elgesio vertinimo principo grindimas. Utilitarizmas. Pasekmių principas. Emotyvizmas ir preskriptyvizmas.	2		2				4	8	Nuoseklus studijavimas, pasirengimas paskaitai. Probleminių atvejų sprendimo galimybių analizė. J. S. Millio veikalo „Utilitarizmas“ 3 – 5 skyriaus analizė.
8. Organinis socialinis modelis. Prigimties ir tikslinių priežasčių reikšmė šiame modelyje. Visuomeninių struktūrų savitumai ir tų struktūrų subordinacijos.	2						2	4	Nuoseklus studijavimas, pasirengimas paskaitai, nurodytos literatūros skaitymas. Tekstų studijos, pasirenkant individualų rašto darbą.
9. Šiuolaikiniai organiniai visuomenės modeliai. Krikščioniškasis socialinis mokymas. Prigimtines socialines struktūras. Bendrasis gėris. Nuosavybės ypatumai. Teisė ir teisingumas. Darbas. Socialinės vertybės.	4		2				6	8	Nuoseklus studijavimas. Mokslinės literatūros skaitymas. M. Weberio „Protestantizmo etika ir kapitalizmo dvasia“ pirmos dalies ir antros dalies pirmojo skyriaus analizė .
10. Mechanistinio visuomenės modelio ypatumai. Socialinis nominalizmas. Moderni prigimtines teisės interpretacija. H. Grotius. T. Hobbeso socialinė teorija. Visuomeninė sutartis.	2		2				4	8	Nuoseklus studijavimas, pasirengimas paskaitai. Mokslinės literatūros skaitymas. J. S. Millio „Apie laisvę“ įvado ir 1-3 skyriaus aptartis.

11. Apšvietos amžius ir socialinė filosofija. Liberalizmo principų formavimasis. J. Locke socialinės pažiūros. Ch. L. Montesquieu, J. J. Rousseau. Valdžių padalinimo principo reikšmė.	2						2	6	Nuoseklus studijavimas. Pasirengimas paskaitai. Tekto studijos pasirenkant individualų rašto darbą.
12. Liberalizmas. Klasikinė samprata. Liberaliųjų politinių koncepcijų įvairovė.	2		2				4	8	Pasirengimas paskaitai. Rašto darbas.
13. Liberalizmas ir teisingumo teorijų interpretacijos. Procedūrinis teisingumas.	2						2	4	Mokslinės literatūros skaitymas. J. Rawlso „Politinio liberalizmo“ 8 paskaitos „Pamatinės laisvės ir jų prioritetas“ analizė.
14. Liberalizmas ir ekonominės teorijos. Keynesas versus Friedmanas.	2		2				4	4	Ekonominių programų analizė. Užimtumas. Socialinė rūpyba. Savarankiško darbo gynimas seminario metu. M. Friedmano „Kapitalizmas ir laisvė“ 1-6 skyriaus analizė.
15. Totalitarinės visuomenės organizacijos koncepcijos. Komunizmas.	2	2					4	6	Nuoseklus studijavimas. Ruošimasis egzaminui.
Iš viso	32	2	16				50	90	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Dalyvavimas grupinėse diskusijose.	30%	Semestro metu.	Vertinama pagal šiuos kriterijus: Savo nuomonės pagrindimas ir argumentavimas; 10% Susipažinimas su nagrinėjamais tekstais; 15% Argumentų tikslumas, logiškumas; 5%
Rašto darbai	20%	Semestro metu	Vertinama pagal šiuos kriterijus: Pateikto darbo naujumas ir originalumas; 5% Struktūros taisyklumas, apipavidalinimo kokybė; 5% Kalbos aiškumas ir nuoseklumas; 5% Argumentavimo ir įrodinėjimo tikslumas; 5%.
Egzaminas raštu atsakant į konkretų klausimą	50%	Pagal sesijos tvarkaraštį	Vertinama pagal šiuos kriterijus: Atsakymo išsamumas ir tikslumas; 30% Kalbos aiškumas, nuoseklumas; 5% Sugebėjimas įrodinėti ir kritiškumas; 10% Požiūrio platumas; 5%.

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privalomoji literatūra				
Aristotelis	1997	Politika		Vilnius: Pradai
Friedman M.	1998	Kapitalizmas ir laisvė		Vilnius: Mintis
Kantas I.	1980	Dorovės metafizikos pagrindai		Vilnius: Mintis
Mill J. S.	1995	Apie laisvę		Vilnius: Pradai
Mill J. S.	2005	Utilitarizmas		Vilnius: Margi raštai
Platonas	1981	Valstybė		Vilnius: Mintis
Rawls J.	2002	Politinio liberalizmas		Vilnius: Eugrimas
Weber M.	1997	Protestantiškoji etika ir kapitalizmo dvasia		Vilnius: Pradai
Papildoma literatūra				
Aristotelis	1990	Nikomacho etika// Rinktiniai raštai		Vilnius: Mintis
Bauman Z.	2007	Likvidi meilė		Vilnius: Apostrofa
Hayek A. von F.	1997-	Teisė, įstatymų leidyba ir	T. 1--3	Vilnius: Eugarimas

	1999	laisvė		
Hobbes T.	1999	Leviatanas		Vilnius: Pradai
Hollis M.	2000	Socialinių mokslų filosofija. Įvadas		Vilnius: Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla
Kis J. (sudarytojas)	1998	Šiuolaikinė politinė filosofija. Antologija		Vilnius: Pradai
Plėšnys A.	2010	Socialinės filosofijos pagrindai		Vilnius: Vilniaus universitetas
Lokas Dž.	1992	Esė apie pilietinę valdžią		Vilnius: Mintis
Ruso Ž. Ž.	1979	Rinkiniai raštai		Vilnius: Mintis